

ยินดีที่มาสู่

เพื่อรับรู้ในรสแห่ง

บทละครพูดคำฉันทน์ เรื่อง

มัทนะพาธา

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

**นักเรียนที่ตั้งใจศึกษาเรียนรู้
จงสมหวังในรักนิรันดร์**

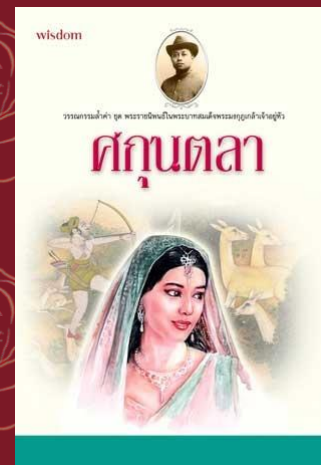
ที่มาของเรื่อง

สมเด็จพระนางเจ้า
อินทรศักดิศจี

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

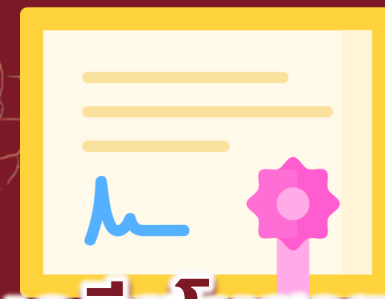
ที่มาของเรื่อง

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

**พระราชนิพนธ์
เมื่อปีพ.ศ. 2466**

**วรรณคดีสโมสรยกย่อง
ให้เป็นยอดของ
บทละครพูดคำฉันท์**

“

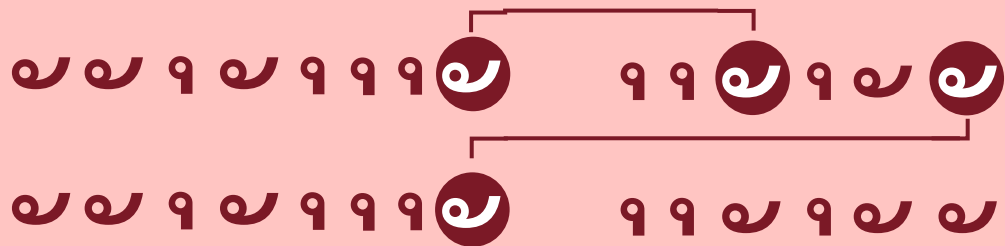
...หนังสือบทละครพูดคำฉันทน์ เรื่อง มัทนะพาราหรือตำนานแห่งดอกกุหลาบ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ. 2566 เป็นหนังสือแต่งดี เพราะทรงพระราชดำริใช้คำฉันทน์เป็นบทละครพูด อันเป็นของแปลกในกระบวนวรรณคดีและแต่งได้โดยยาก ยังไม่เคยมีกวีคนใดได้พยายามแต่งมาก่อน อีกประการหนึ่งในทางภาษาซึ่งทรงปรุงเชื่อตัวละครและภูมิประเทศถูกต้องตามยุคแห่งการตวรรษอันจำนงให้เป็นตัวเรื่อง นับว่ารูปเรื่องปรุงดี จะแต่งได้แต่ด้วยพระปรีชาญาณและสุตาญาณอันกว้างขวาง สมควรจะยกย่องตามพระราชบัญญัติแห่งวรรณคดีสโมสร...

”

ก ข ช ด ต ข ง จ ฉ ช
ช ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ด
ต ถ ท ธ น บ ป ผ ฝ พ
ฟ ภ ม ย ร ล ว ศ ษ ส
ห ฬ อ ฮ

ลักษณะคำประพันธ์

วสันตดิลกฉันท์ 14

- ๑ สัตยลักษณะแทนคำลหุ (เสียงเบา)
- ๑ สัตยลักษณะแทนคำครุ (เสียงหนัก)

กาพย์

กาพย์ยานี 11 , กาพย์ฉบัง 16,
กาพย์สุรางคนางค์ 28

ฉันท์

วสันตดิลกฉันท์ 14 , วิชชุมาลาฉันท์ 8
อินทรวีเชียรฉันท์ 11 ฯลฯ

ร้อยแก้ว

มันมะนาว

มัน

ความลุ่มหลง / ความรัก

+

นาว

ความเจ็บปวด

**ความเจ็บปวด
อันเนื่องมาจากความรัก**

จุดประสงค์ในการแต่ง

แต่เดิมใช้สำหรับอ่านเพียงอย่างเดียว
ต่อมามีผู้ขอให้จัดเล่นออกโรง
จึงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้แสดงละคร

เนื้อเรื่องย่อ

แบ่งออกเป็น 5 องค์

- องค์ที่ 1** ลานหน้ามุขเด็จแห่งวิมาน
ของสุเทพณ์เทพบุตรบนสวรรค์
- องค์ที่ 2** กลางป่าหิมะวัน
- องค์ที่ 3** ลานหน้าอาศรมฤๅษีกาละทรศิน
- องค์ที่ 4** สวนหลวงข้างพระราชวังในกรุง
หัตตินาปุระ
- องค์ที่ 5** กลางป่าหิมะวัน

ตัวละครสำคัญ

สุเทษณ์

มัทนา

มายาวิน

ภาคสวรรค์

ชัยเสน

มัทนา

นางจันทิ

ศุภางค์

พาหุณวิฑูร

ฤชีกาละทรศิน

ภาคพื้นดิน

ภาคสวรรค์

มัทนา

สุเทษณ์

มาขวัญ

ไม้เรียกผะกาทุกพ-
ปานแก้มแจลุ่มแดง
ดอกใหญ่และเกสร
อยู่ทนมบวางวาย
อักษกั้งสะพรั่งหนาม
ผิ้งเขียวสีบับไขว่

ชะกะสีอรุณแสง
ดรุณีณยามอาย
สุคนธะมากมาย
มธุรสขจรไกล
ดูจะเข้มประดับไว้
บ่มีใครจะห่างเห็น

ผลงานพระราชนิพนธ์ใน
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีเรื่องอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง
มาอย่างน้อย 2 เรื่อง

**บทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง
มัทนะพาธา ใช้คำประพันธ์
ประเภทใดบ้าง**

แก่นเรื่องหลักของวรรณคดี
บทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง
มัทนะพาธา คืออะไร

?

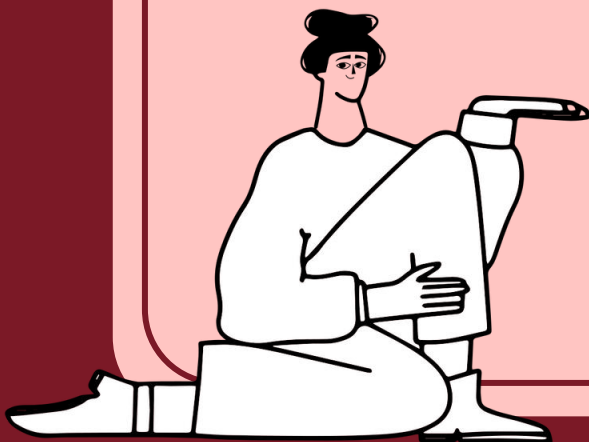
พี่รักและหวังว่าวรุจะรัก และ บ ทอด บ ทั้งไป

ดูซ้ำสมัครฤมิตสมัคร

ก็มีขีดจะคล้อยตาม

?

นางมาแล้วไซร้ แต่ว่าฉันใด จึงไม่พุดจา

?

“...อ๊ะ! เราไม่ขอ ได้นางละหนอ โดยวิธีนั้น
เสียดแรงเรารัก สม่ครใจครัน อยากรได้นางนั้น สม่ครรักตอบ...”

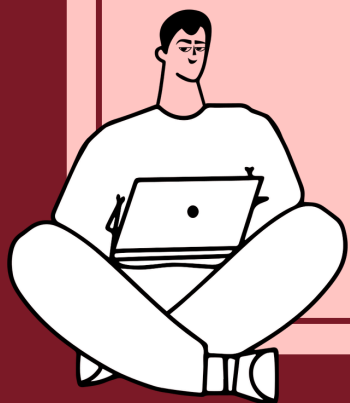

คำประพันธ์ข้างต้น สะท้อนลักษณะนิสัยใดของสุเทษณ์เทพบุตร
และลักษณะนิสัยนั้นควรเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่

“...หม่อมฉันนี่เป็นผู้ถือ สัจจาหนึ่งคือ ว่าแม่มีรักจริงใจ
ถึงแม้จะเป็นชายใด ขอสมพาสไซร์ ก็จะมียอมพร้อมจิต...”

คำประพันธ์ข้างต้นเป็นปณิธานของใคร และสะท้อนลักษณะ
นิสัยใดของตัวละคร

?

“...ด้วยอำนาจอิทธิฤทธิ์ อันประมวลมี ณ ตัวกูผู้แรงหาญ
กุสาปมัทธานงคราญ ให้จตุผ่าน ไปจากสุราลัยเลิศ
สู่แดนมนุษยและเกิด เป็นมาลีเลิศ อันเรียกว่ากูปพะกะ...”

คำประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงเหตุการณ์ตอนใด และสะท้อน
ความเชื่อในเรื่องใด

ไม้เรียกผกาทุกพ-
ปานแก้มแจลุ่มแดง
ดอกใหญ่และเกสร
อยู่ทาบวางวาย
อีกทั้งสะพรั่งหนาม
ฝั่งเขียวสีบินไขว่

ชะกะสีอรุณแสง
ดรุณีณยามอาย
สุขคนระมากมาย
มธุรสขจรไกล
ดูจะเข้มประดับไว้
บมิใคร่จะห่างเหิน

คำประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงลักษณะของพืชชนิดใด
และมีลักษณะเป็นอย่างไร

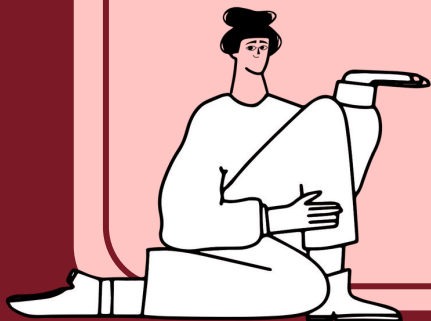

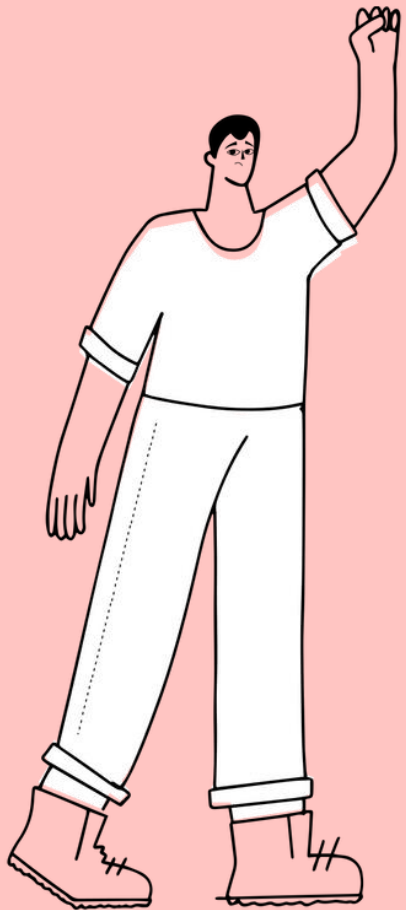
หากนักเรียนตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกับสุเทศน์ที่ถูก
ปฏิเสธความรัก ถ้านักเรียนมีอำนาจเหมือนสุเทศน์เทพบุตร นักเรียน
จะทำเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด หากนักเรียนไม่ทำเช่นนั้นจะทำเช่นไร
กับสถานการณ์นี้

“ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์” ข้อความนี้หมายถึงอะไร
แล้วนักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนี้หรือไม่

ความรักเหมือนโรคา
บันดาลตาให้มืดมน
ไม่ยืนและไม่ยล
อุปสรรคใดใด

ความรักเหมือนเหมือนโคลน
กำลังค้ำค้ำขังไว้
ก็ไหลจากคอกไป
บ ยอมอยู่ ณ ที่ขัง